

Parkstad Panel
onafhankelijk burgerpanel

Rapportage 3de Raadpleging Parkstad Panel Erfgoed

Februari 2022

INLEIDING

In de derde raadpleging zijn inwoners van Parkstad gevraagd naar hun mening over erfgoed in de regio Parkstad.

METHODIEK

- Op 25 januari 2022 is een email gestuurd aan alle leden van het Parkstadpanel en de 7 Parkstedelijke Tip burgerpanels met een link naar de online vragenlijst.
- Op 1 februari 2022 is een eerste herinnering aan niet-responderende panelleden gestuurd.
- Op 11 februari 2022 is een tweede herinnering aan niet-responderende panelleden gestuurd.
- Om ook niet-panelleden de kans te bieden deel te nemen aan het onderzoek is een open hyperlink beschikbaar gesteld en gedeeld via verschillende (sociale) media kanalen.
- Alle respondenten hebben de vragenlijst anoniem ingevuld.

OVER DEZE RAPPORTAGE

In dit rapport zijn de resultaten visueel weergegeven, waarbij tekstueel duiding wordt gegeven.

De resultaten zijn tevens uitgesplitst naar de variabelen leeftijd, geslacht, gemeente en de mate waarin men waarde hecht aan erfgoed in de regio Parkstad (zie onderstaande tabellen voor details).

Leeftijd	Geslacht	Gemeente	Waarde erfgoed
Jongeren (<40 jaar)	Man	Beekdaelen	Vindt erfgoed heel waardevol
Middelbaren (40-65 jaar)	Vrouw	Brunssum	Vindt erfgoed waardevol
Ouderen (65+)		Heerlen	Vindt erfgoed niet zo waardevol / helemaal niet waardevol
		Kerkrade	
		Landgraaf	
		Simpelveld	
		Voerendaal	

Ten behoeve van de leesbaarheid worden enkel significante en relevante verschillen specifiek benoemd.

RESPONSVERANTWOORDING II

RESPONS

In totaal hebben n=1.520 respondenten aan het onderzoek deelgenomen. De maximale foutmarge bij een steekproefgrootte van n=1.520 bedraagt $\pm 2,5\%$ (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)*.

Vergeleken met de daadwerkelijke populatie (zie nevenstaande tabel) hebben relatief weinig jongeren meegedaan aan het onderzoek en juist meer ouderen. Om de resultaten van het onderzoek representatief te maken voor alle inwoners van de regio Parkstad, zijn deze herwogen naar de populatieverhoudingen voor wat betreft de variabele leeftijd. De afwijkingen die we zien op de variabele gemeente zijn dusdanig klein, dat wegen niet noodzakelijk is bevonden.

Gemeente	Respons	Populatie
Beekdaelen	9,6%	13,9%
Brunssum	10,5%	10,8%
Heerlen	26,7%	33,9%
Kerkrade	20,3%	17,9%
Landgraaf	17,7%	14,6%
Simpelveld	3,8%	4,1%
Voerendaal	7,8%	4,8%
Onbekend	3,7%	

Leeftijd	Respons	Populatie
Jongeren (<40 jaar)	6,1%	27,7%
Middelbaren (40-65 jaar)	41,6%	42,8%
Ouderen (65+)	48,0%	29,4%
Onbekend	4,2%	

* De foutmarge geeft de precisie van een gemeten percentage aan. Hoe kleiner de foutmarge, hoe preciezer het gemeten resultaat. In dit onderzoek is de foutmarge maximaal plus of minus 2,5%. Het betrouwbaarheidsniveau geeft de statistische kans aan dat, bij herhaling van de meting onder gelijke omstandigheden, het resultaat van deze herhaalmeting binnen de foutmarge blijft.

ERFGOED IN DE REGIO PARKSTAD

“ERFGOED IS ALLES WAT WE ERVEN VAN VORIGE GENERATIES EN WAARVAN WE HET WAARD VINDEN OM TE BEWAREN VOOR DE VOLGENDE GENERATIES. IN DEZE RAADPLEGING HEBBEN WE HET OVER HET ERFGOED DAT JE NIET KUNT VERPLAATSEN. DAT KUNNEN GEBOUWEN, MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN ZIJN DIE WE WAARDEVOL VINDEN OMDAT ZE ONS IETS VERTELLEN OVER ONS VERLEDEN.”

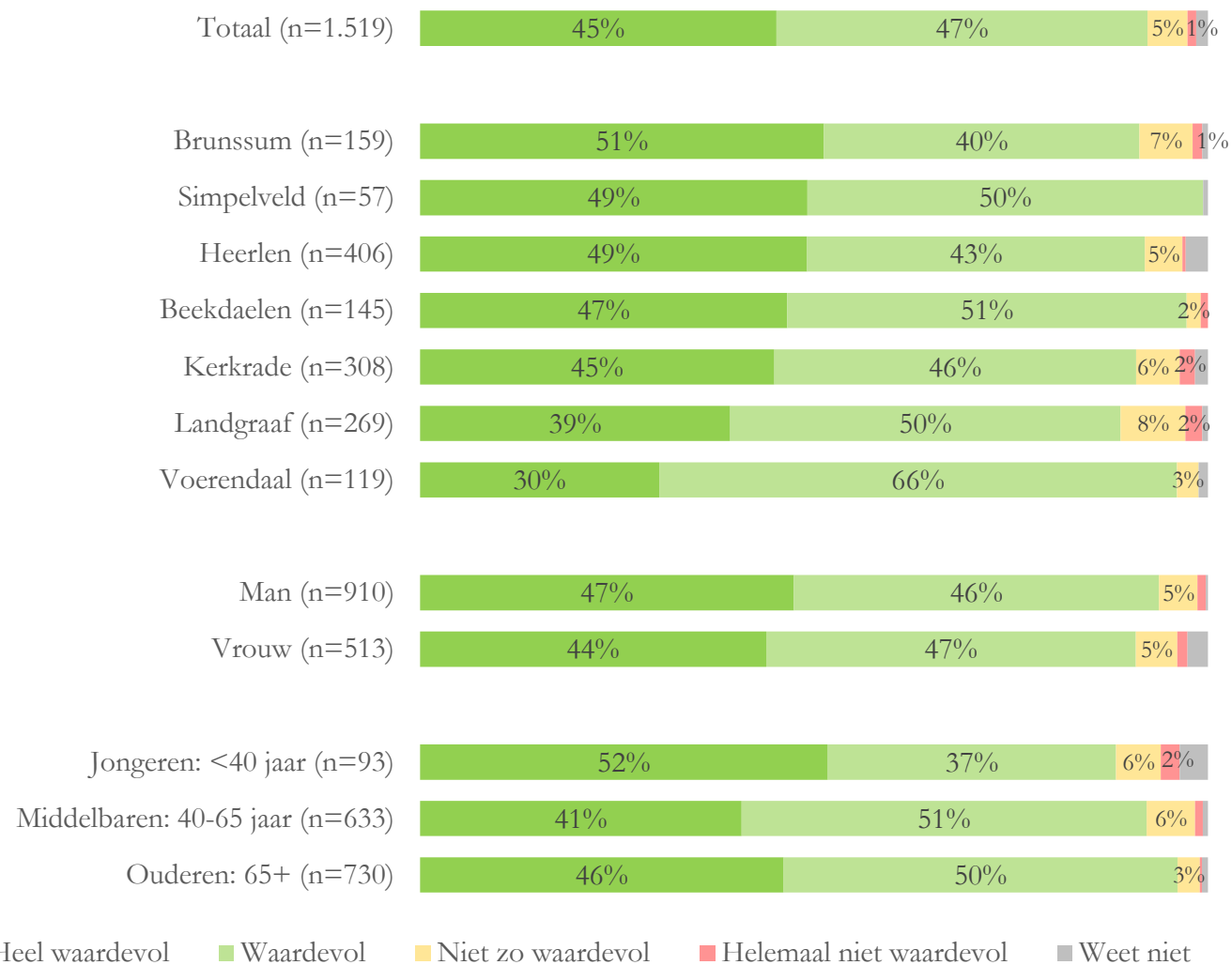
WAARDE ERFGOED IN PARKSTAD

Een zeer ruime meerderheid (92%) van de Parkstedelingen vindt erfgoed (heel) waardevol.

Verdiepingen

In alle gemeentes geldt weliswaar dat een ruime meerderheid erfgoed (heel) waardevol vindt, maar in Voerendaal is de groep die het heel waardevol vindt relatief klein (30% ten opzichte van het gemiddelde over héél Parkstad van 45%).

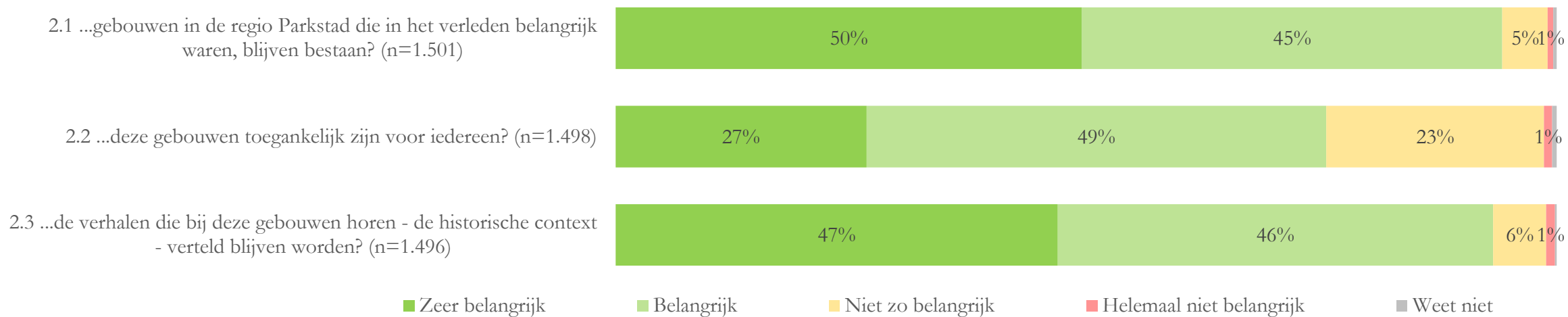
De verschillen op geslacht en leeftijd zijn klein, al lijken met name ouderen iets minder vaak aan te geven erfgoed niet zo waardevol of helemaal niet waardevol te vinden (3% ten opzichte van middelbaren 7% en jongeren 8%).

BELANG ASPECTEN ERFGOED IN PARKSTAD

Met name het blijven bestaan van gebouwen die in het verleden belangrijk waren en het blijven vertellen van de verhalen – de historische context – die bij deze gebouwen horen worden belangrijk gevonden: respectievelijk 94% en 93% vindt deze aspecten (zeer) belangrijk. Het toegankelijk zijn van deze gebouwen wordt met 76% ook door een meerderheid (zeer) belangrijk gevonden, maar er is ook een substantiële groep (24%) die dit niet zo of helemaal niet belangrijk vindt.

Hoe belangrijk vindt u het dat...

BELANG VAN BEHOUD ERFGOED IN PARKSTAD

50% van de Parkstedelingen vindt het zeer belangrijk dat gebouwen in Parkstad die als erfgoed worden gezien, blijven bestaan. Nog eens 45% vindt dit belangrijk. 5% vindt dit niet zo belangrijk en 1% vindt het helemaal niet belangrijk.

Verdiepingen

Met name in Simpelveld wordt veel waarde gehecht aan het blijven bestaan van deze gebouwen: 62% vindt dit zeer belangrijk en nog eens 37% vindt dit belangrijk. In Voerendaal (38%) en Landgraaf (41%) is de groep die dit zeer belangrijk vindt relatief het kleinst.

De verschillen op geslacht en leeftijd zijn marginaal.

Naarmate men erfgoed waardevoller vindt, hecht men ook veel vaker (veel) belang aan het behouden van de gebouwen.

BELANG VAN TOEGANKELIJKHEID ERFGOED IN PARKSTAD

27% van de Parkstedelingen vindt het zeer belangrijk dat gebouwen in Parkstad die als erfgoed worden gezien, toegankelijk zijn voor iedereen. Nog eens 49% vindt dit belangrijk. 23% vindt het niet zo belangrijk en 1% vindt het helemaal niet belangrijk.

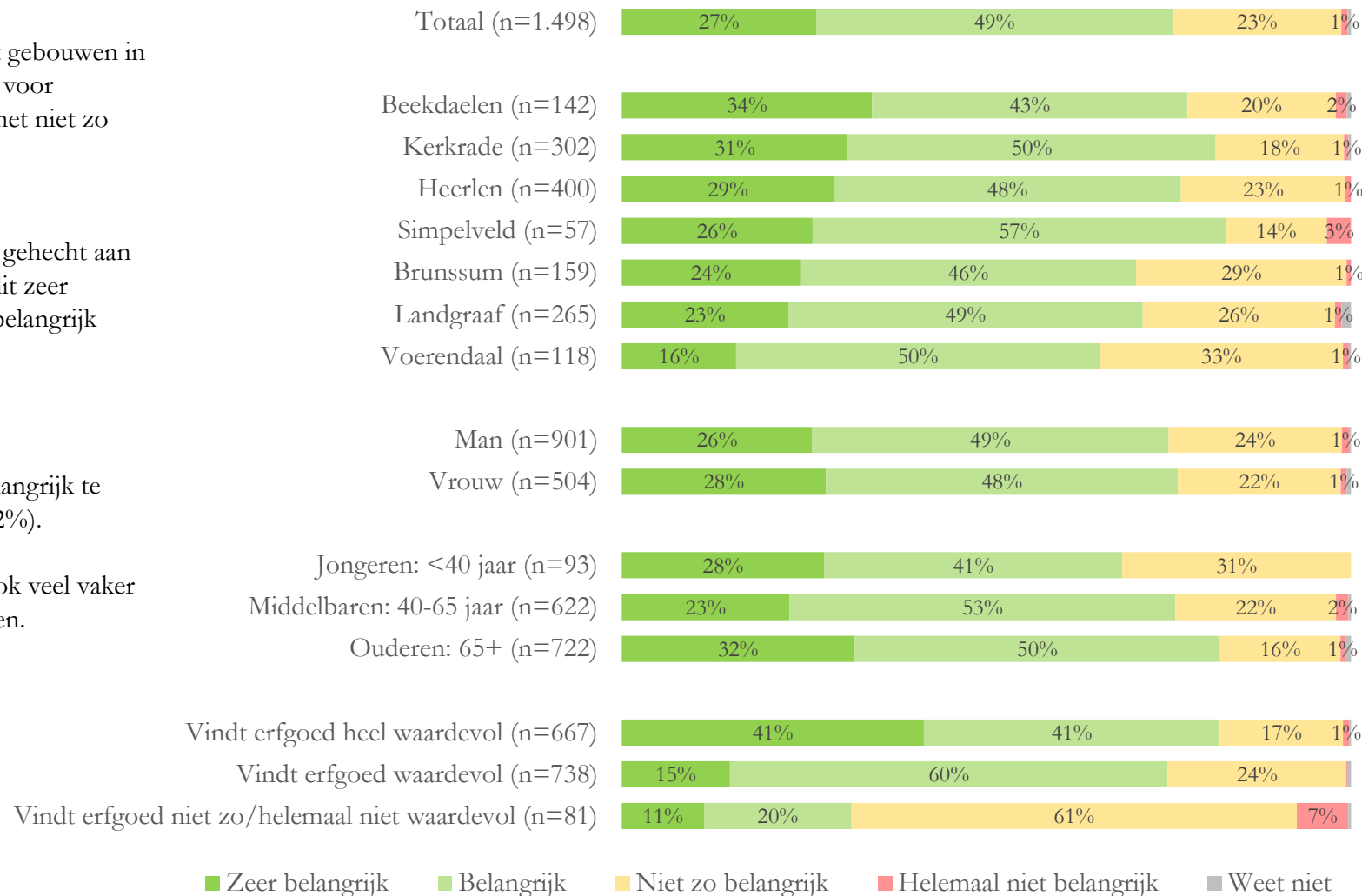
Verdiepingen

Met name in Beekdaelen wordt relatief vaak veel waarde gehecht aan het toegankelijk blijven van deze gebouwen: 34% vindt dit zeer belangrijk. In Voerendaal (16%) is de groep die dit zeer belangrijk vindt relatief het kleinst.

De verschillen op geslacht zijn marginaal.

Naarmate men ouder is lijkt men het iets vaker (zeer) belangrijk te vinden (jongeren: 69% middelbaren: 76% en ouderen: 82%).

Naarmate men erfgoed waardevoller vindt, hecht men ook veel vaker (veel) belang aan het toegankelijk blijven van de gebouwen.

BELANG VAN BLIJVEN VERTELLEN VAN VERHALEN ERFGOED IN PARKSTAD

47% van de Parkstedelingen vindt het zeer belangrijk dat de verhalen die horen bij gebouwen in Parkstad die als erfgoed worden gezien, verteld blijven worden. Nog eens 46% vindt dit belangrijk. 6% vindt dit niet zo belangrijk en 1% vindt het helemaal niet belangrijk.

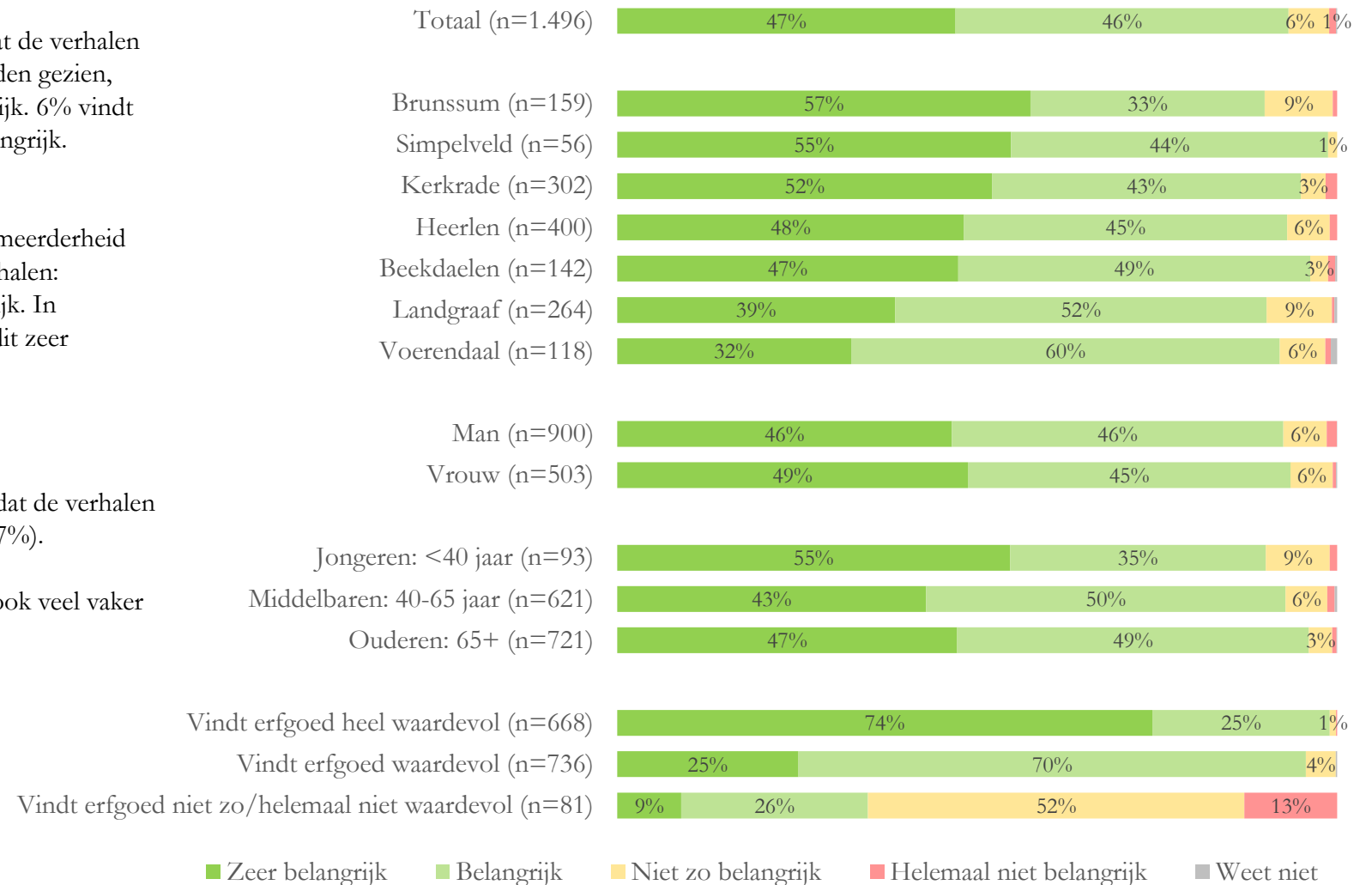
Verdiepingen

In Brunssum, Simpelveld en Kerkrade wordt door een meerderheid veel waarde gehecht aan het blijven vertellen van de verhalen: respectievelijk 57%, 55% en 52% vindt dit zeer belangrijk. In Voerendaal (32%) en Landgraaf (39%) is de groep die dit zeer belangrijk vindt relatief het kleinst.

De verschillen op geslacht zijn marginaal.

Vooraf jongeren (55%) vinden het vaak zeer belangrijk dat de verhalen verteld blijven worden (middelbaren 43% en ouderen 47%).

Naarmate men erfgoed waardevoller vindt, hecht men ook veel vaker (veel) belang aan het blijven vertellen van de verhalen.

TYPEN ERFGOED IN VOLGORDE VAN BELANGRIJKHEID

Op de vraag om de verschillende typen erfgoed in volgorde van belangrijkheid te zetten, wordt mijnbouw erfgoed met 29% het vaakst als belangrijkste type erfgoed neergezet. Middeleeuws erfgoed (27%) en Romeins erfgoed (25%) volgen daar vlak achter. Religieus erfgoed (7%) en modern erfgoed (3%) worden door slechts een kleine minderheid het belangrijkste gevonden.

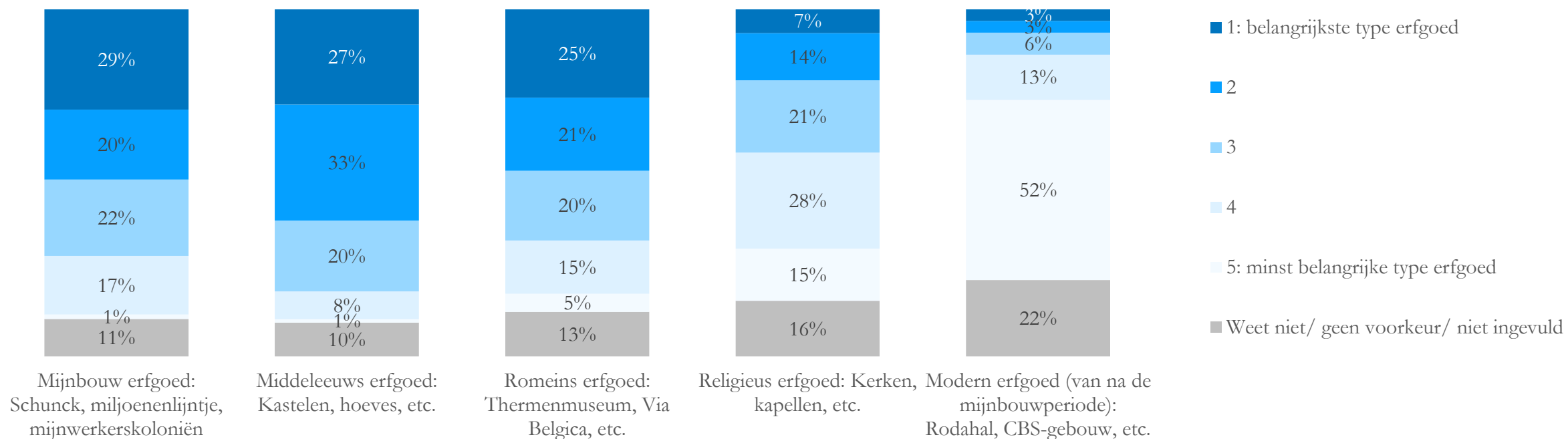
Middeleeuws erfgoed wordt met 81% het vaakst in de top 3 gezet. Mijnbouw erfgoed (71%) en Romeins erfgoed (67%) volgen.

Verdiepingen

Voorals mannen (29%), ouderen (29%) en Heerlenaren (32%) noemen Romeins erfgoed als belangrijkste type erfgoed.

Vrouwen (31%) en Beekdaelenaren (47%) noemen relatief vaak Middeleeuws erfgoed als belangrijkste type erfgoed.

Jongeren en Kerkradenaren (beide 37%) noemen mijnbouwerfgoed relatief vaak als belangrijkste type erfgoed.

3 Kunt u onderstaande typen erfgoed in volgorde van belangrijkheid zetten?

n=1.479

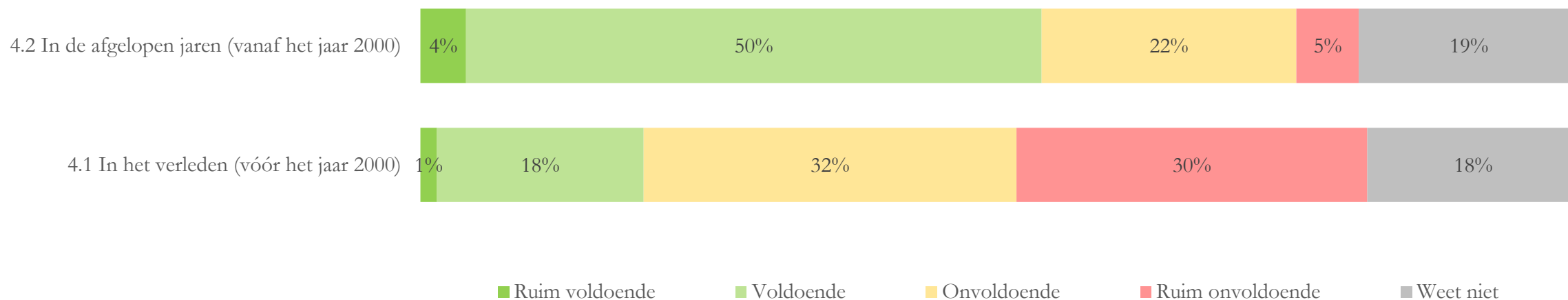
Basis: Alle respondenten

OMGANG MET FYSIEKE ERFGOED (HEDEN EN VERLEDEN)

Wanneer we kijken naar in hoeverre men van mening is dat er met voldoende respect is omgegaan met het fysieke erfgoed in de regio Parkstad, dan zien we dat er een grote verbetering is opgetreden wanneer we kijken naar de periode 2000 tot heden, vergeleken met de periode daarvoor: 54% vindt dat er in de recente periode met (ruim) voldoende respect is omgegaan met het fysieke erfgoed, terwijl slechts 19% deze mening is toegedaan over de periode vóór het jaar 2000. Desondanks mag gezegd worden dat er nog veel ruimte voor verbetering is: slechts 4% vindt dat er in de recente periode met ruim voldoende respect is omgegaan. Bovendien geeft 27% aan dat er met (ruim) onvoldoende respect is omgegaan met het fysieke erfgoed.

Verdiepingen

Mannen (58%) geven iets vaker dan vrouwen (50%) aan dat er in de recente periode met (ruim) voldoende respect is omgegaan met het fysieke erfgoed. Jongeren (43%) geven dit minder vaak aan dan middelbaren (58%) en ouderen (56%). Respondenten uit Simpelveld (73%) geven dit bovengemiddeld vaak aan.

4. Vindt u dat er met het fysieke erfgoed in de regio Parkstad met voldoende respect is omgegaan?

Basis: Alle respondenten

PROJECTEN

“OP DIT MOMENT WORDT IN PARKSTAD IN ALLERLEI PROJECTEN GEWERKT AAN ERFGOED. HET KAN BIJVOORBEELD GAAN OM RENOVATIE OF OM HET HERBESTEMMEN VAN BESTAAND ERFGOED. DIT KAN INGRIJPENDE GEVOLGEN HEBBEN, OMDAT DIT MOGELIJK VERANDERINGEN AANBRENGT IN DE IN HET LANDSCHAP OF IN DE GEBOUWDE OMGEVING.”

BELANG AANDACHT VOOR ERFGOED BINNEN PROJECTEN

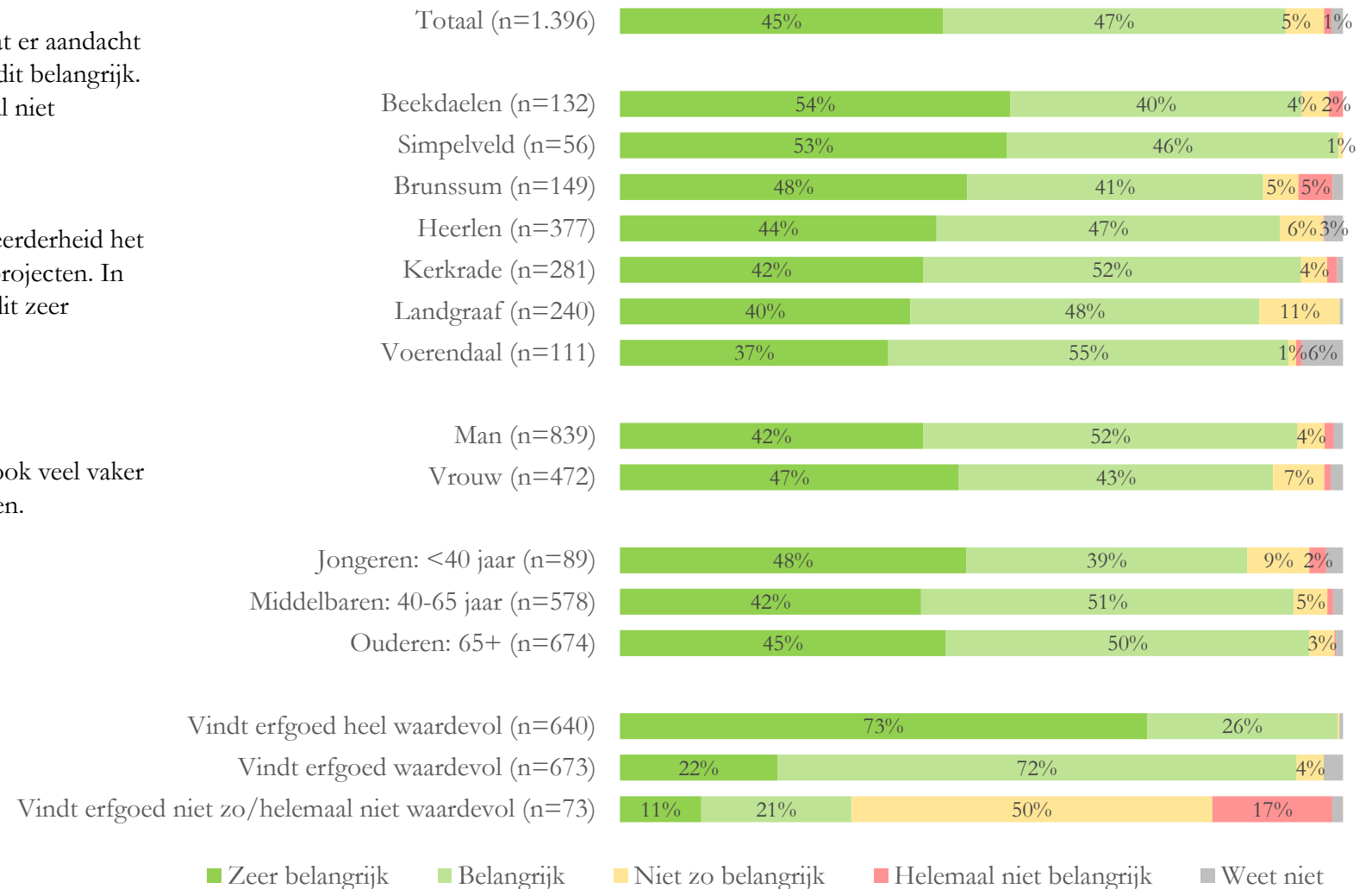
45% van de Parkstedelingen vindt het zeer belangrijk dat er aandacht is voor erfgoed binnen projecten. Nog eens 47% vindt dit belangrijk. 5% vindt dit niet zo belangrijk en 1% vindt het helemaal niet belangrijk.

Verdiepingen

In Beekdaelen (54%) en Simpelveld (53%) vindt een meerderheid het zeer belangrijk dat er aandacht is voor erfgoed binnen projecten. In Voerendaal (37%) en Landgraaf (40%) is de groep die dit zeer belangrijk vindt relatief het kleinst.

De verschillen op geslacht en leeftijd zijn marginaal.

Naarmate men erfgoed waardevoller vindt, hecht men ook veel vaker (veel) belang aan aandacht voor erfgoed binnen projecten.

GESLAAGDE EN NIET GESLAAGDE PROJECTEN

Op de vraag of men een voorbeeld kan noemen van een **geslaagd** project waarbij erfgoed betrokken is, geeft 58% een antwoord.

In onderstaande wordcloud zijn de gegeven antwoorden en hun frequentie inzichtelijk gemaakt. Antwoorden die het vaakst genoemd worden zijn de verschillende kastelen (met name kasteel Hoensbroek, Ehrenstein en Schaesberg). Daarnaast worden onder andere het Glaspaleis, Mijnmuseum, Thermenmuseum en Nulland vaak genoemd.

Op de vraag of men een voorbeeld kan noemen van een **niet geslaagd** project waarbij erfgoed betrokken is, geeft 37% een antwoord.

In onderstaande wordcloud zijn de gegeven antwoorden en hun frequentie inzichtelijk gemaakt. Antwoorden die het vaakst genoemd worden zijn het centrum/binnenstad van Heerlen en slot Schaesberg. Daarnaast worden onder andere het Maankwartier, de Wilhelminaberg/lichtkunstwerk en de afbraak van het mijnverleden genoemd.

7 Kunt u een voorbeeld noemen van een in uw ogen **geslaagd** project, waarbij erfgoed betrokken is?

8 Kunt u een voorbeeld noemen van een project dat in uw ogen **niet geslaagd** is, waarbij erfgoed betrokken is?

Basis: Alle respondenten

BELANG PROJECTEN MET ERFGOED KARAKTER

Het IBA Parkstad project Thermenmuseum & Romeins kwartier wordt het vaakst van belang geacht voor de identiteit van Parkstad: 68% is deze mening toegedaan. IBA Parkstad project Slot Schaesberg volgt met 62%. 5% acht géén van de genoemde projecten van belang en 5% weet het niet.

Verdiepingen

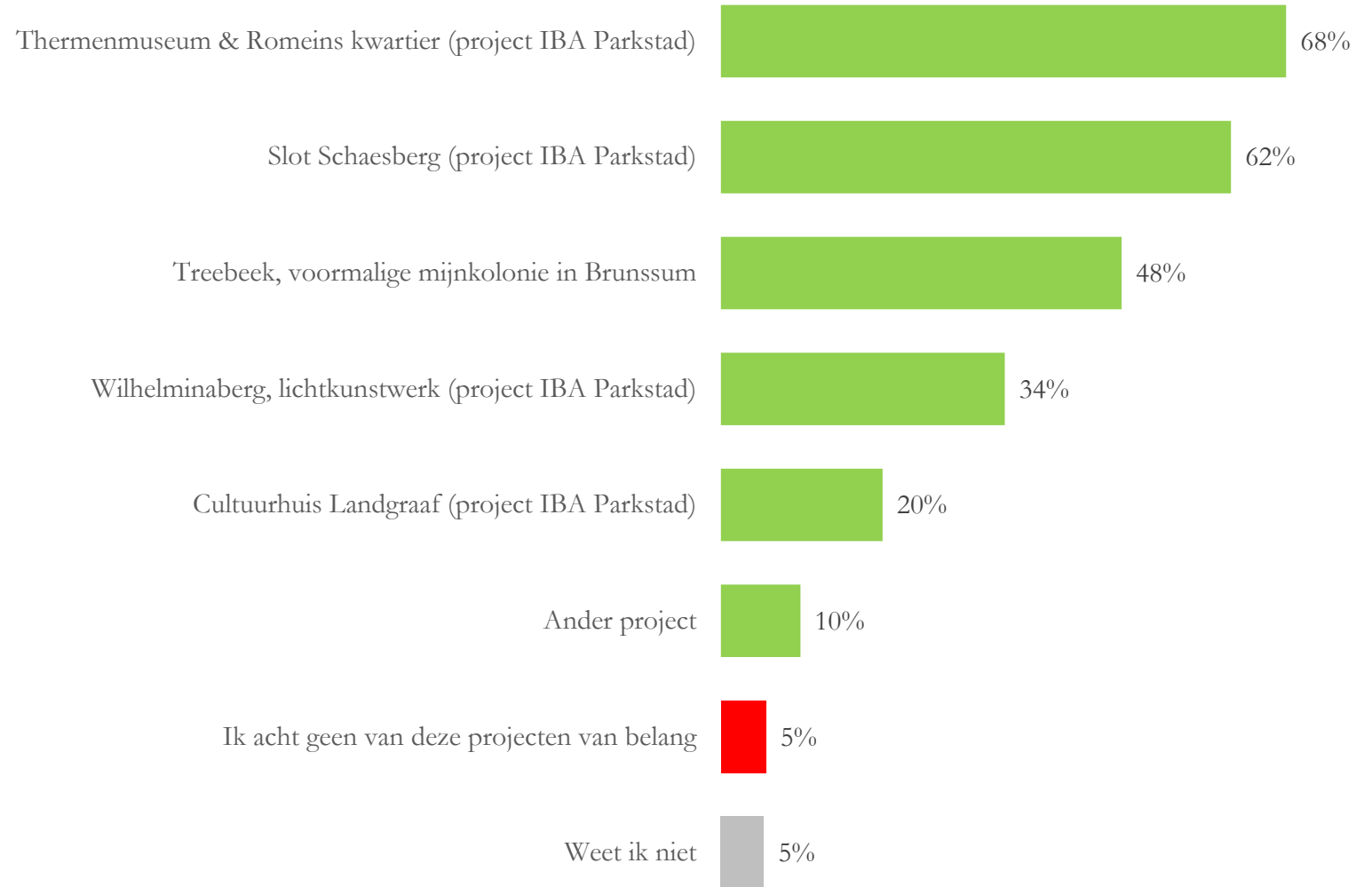
Respondenten uit Landgraaf geven bovengemiddeld vaak aan de projecten Slot Schaesberg (80%), Wilhelminaberg (47%) en Cultuurhuis Landgraaf (63%) van belang te achten.

Respondenten uit Brunssum (70%) en Beekdaelen (66%) hechten bovengemiddeld vaak belang aan het project Treebeek. In Heerlen scoort het project Thermenmuseum & Romeins kwartier relatief hoog (81%).

Vrouwen (23%) geven iets vaker dan mannen (16%) aan het IBA Parkstad project Cultuurhuis Landgraaf van belang te achten.

Vooraf ouderen (57%) geven vaak aan het project Treebeek van belang te achten (jongeren: 45% en middelbaren: 44%).

Jongeren (11%) geven iets vaker aan géén van de genoemde projecten van belang te achten (middelbaren: 4% en ouderen: 2%).

9 Welke projecten met een erfgoed karakter die momenteel ontwikkeld worden acht u van belang voor de identiteit van Parkstad?

Basis: Alle respondenten

MIJNWERKERSKOLONIËN

“DE HOENSBROEKSE MIJNWERKERSKOLONIE SLAKHORST, NAAR EEN ONTWERP VAN JAN STUYT, IS EEN VOORBEELD WAARBIJ DE WONINGCORPORATIE VANWEGE DE LAGERE KOSTEN KIEST VOOR SLOOP EN NIEUWBOUW, TERWIJL DE GEMEENTE EN BELANGENVERENIGINGEN PLEITEN VOOR BEHOUD EN RESTAURATIE.”

RESTAURATIE VERSUS SLOOP MIJNWERKERSKOLONIËN

36% van de Parkstedelingen vindt dat alle wijken zoals de Hoensbroekse mijnwerkerskolonie Slakhorst gerestaureerd moeten worden. 24% vindt dat een merendeel gerestaureerd moet worden, 25% vindt dat enkele wijken gerestaureerd moeten worden en 5% vindt dat al deze wijken gesloopt mogen worden voor nieuwbouw. De rest (11%) ziet een andere oplossing of weet het niet.

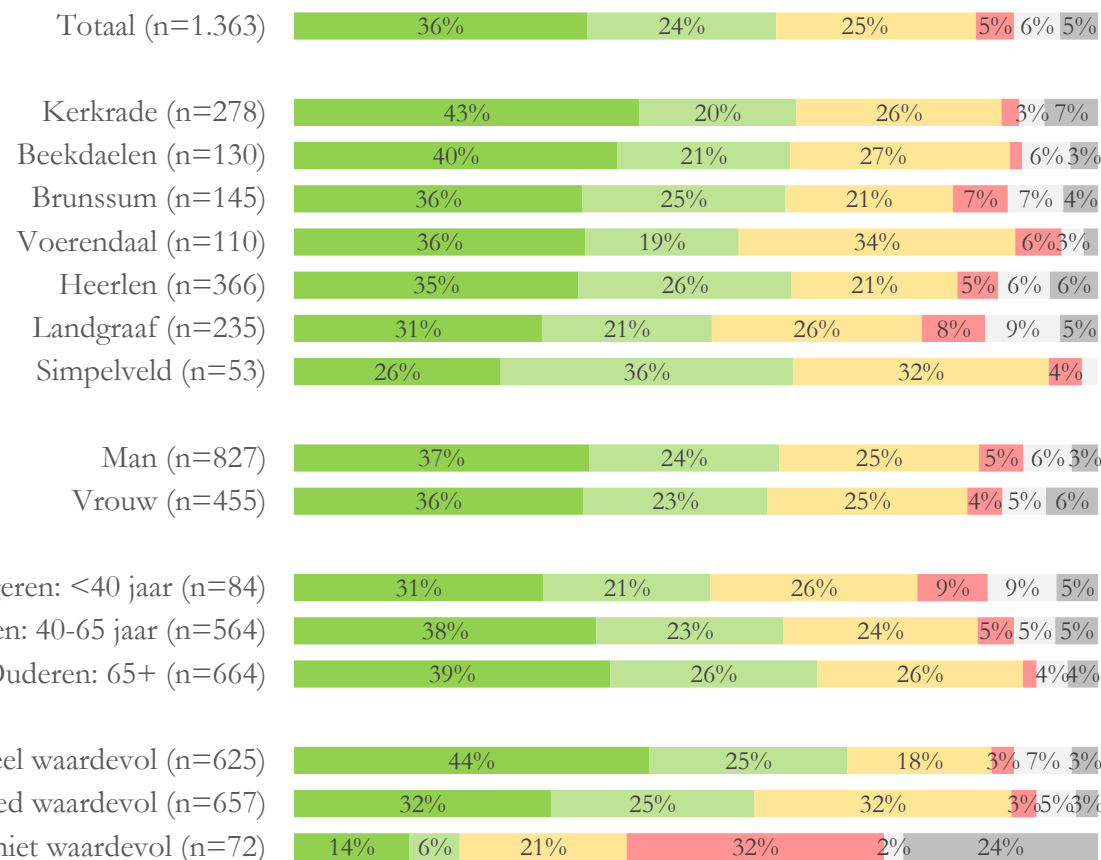
Verdiepingen

Met name in Kerkrade (43%) en Beekdaelen (40%) vinden veel respondenten dat alle wijken gerestaureerd moeten worden. In Simpelveld (26%) en Landgraaf (31%) is de groep die deze mening is toegedaan relatief het kleinst.

De verschillen op geslacht zijn marginaal.

Naarmate men ouder is, geeft men iets vaker de voorkeur aan (deels) restaureren van deze wijken.

Naarmate men erfgoed waardevoller vindt, geeft men ook veel vaker aan de voorkeur te geven aan (deels) restaureren van deze wijken.

- Al deze wijken moeten, voor zover dat mogelijk is, gerestaureerd worden.
- Een merendeel van deze wijken moet gerestaureerd worden, de rest mag gesloopt worden om plaats te maken voor nieuwbouw.
- Enkele van deze wijken moeten gerestaureerd worden, de rest mag gesloopt worden om plaats te maken voor nieuwbouw.
- Al deze wijken mogen gesloopt worden om plaats te maken voor nieuwbouw
- Anders
- Weet ik niet

10 Vindt u dat wijken zoals de Hoensbroekse mijnwerkerskolonie Slakhorst gerestaureerd moeten worden of vindt u sloop en nieuwbouw een prima alternatief?

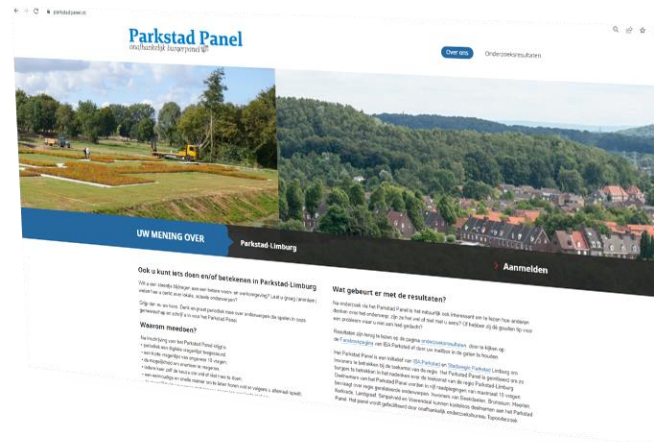
Basis: Alle respondenten

OVER HET PARKSTADPANEL

Het Parkstad Panel is een raadgevend burgerpanel in de regio Parkstad-Limburg waar alle inwoners van 16 jaar en ouder aan deel kunnen nemen. Via het Parkstad Panel doet u niet mee aan opiniepeilingen, maar geeft u via raadgevende vragen antwoord. Dus geen 'wat vindt u van-vragen', maar de 'waarom-' of 'hoe-vragen' over lokale vraagstukken. Het Parkstad Panel praat samen met de inwoners, in plaats van over inwoners. Het Parkstad Panel is een gemeenschapspanel, opgezet vanuit de gemeenschap.

Op www.parkstadpanel.nl kan iedereen van 16 jaar of ouder uit de regio Parkstad een aanmeldingsformulier invullen. De deelnemers zijn en blijven anoniem en kunnen per onderzoek zelf beslissen of meedoen. Ze zijn niets verplicht. Het invullen van een enquête duurt slechts enkele minuten en de onderwerpen zijn sterk afhankelijk van de actualiteit.

Het Parkstad Panel is een initiatief van IBA Parkstad en Stadsregio Parkstad Limburg om inwoners te betrekken bij de toekomst van de regio. Het Parkstad Panel is geïnitieerd om zo burgers te betrekken in het nadenken over de toekomst van de regio Parkstad-Limburg. Deelnemers van het Parkstad Panel worden in vijf raadplegingen van maximaal 10 vragen bevraagd over regio gerelateerde onderwerpen. Inwoners van Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal kunnen kosteloos deelnemen aan het Parkstad Panel. Het panel wordt gefaciliteerd door onafhankelijk onderzoeksbureau Toponderzoek.

Parkstad Panel
onafhankelijk burgerpanel TIP

TOP
ONDERZOEK
WEET WAT ER GEBEURT.

